Created with a trial version of Syncfusion Essential PDF

TSKB DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Mart 2020 #22

Can Hakyemez hakyemezc@tskb.com.tr
Emre Yanık yanikem@tskb.com.tr

24,40 TWh	245,09 TL/MWh
Mart Üretimi	Ortalama PTF

YEKA yarışmalarının TL üzerinden yapılmasına yönelik düzenleme Resmi Gazete'de yayımlandı

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) yarışmalarının TL üzerinden yapılmasına yönelik düzenleme TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi ve Resmi Gazete'de yayımlandı. 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile YEKA yarışmalarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) tarafından TL olarak belirlenecek tavan fiyat üzerinden teklif edilecek en düşük fiyata göre düzenlenecek ve yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında uygulanacağı hükmü getirildi. Yarışma sonucunda oluşacak fiyatın yarışma şartlarında belirlenecek süre içerisinde güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar, yarışma şartnamesinde ETKB tarafından belirlenecek.

Düzenleme ile aynı zamanda ETKB, yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması, bu alanların ve bağlantı kapasitelerinin yatırımcılara tahsisiyle yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla kamu ve Hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda, kurum ve kuruluşların görüşü alınarak, yer seçimi yapmak suretiyle YEKA'lar oluşturacak. YEKA'ların kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemeyecek. Bu yönetmelik ile belirlenecek maddeler arasında; yapılacak YEKA yarışması, tahsis edilecek YEKA, alınacak teminat tutarı, yerli malı kullanım şartı ile oluşan aksamın özellikleri ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ile yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde teminatın irat kaydedilmesi bulunmaktadır.

%54,8

Mart ayında yenilenebilir enerji santrallerinin toplam elektrik üretimi içerisindeki payı

Haberin detayı için **tıklayın**.

COVID-19 Döneminde Elektrik Tüketimi

Elektrik tüketiminde, saatlik dağılımlarda belirgin bir değişiklik izlendi.

Haberin detayı için **tıklayın**.

Sera Gazı Emisyonları

TÜİK 1990-2018 dönemi Sera Gazı Emisyon İstatistikleri'ni açıkladı.

Haberin detayı için **tıklayın**.

Kurulu Güç Analizi

2019 yılı sonunda 91.267 megavat (MW) seviyesine ulaşmış olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2020 yılı Şubat ayında 91.406 MW oldu. Aynı dönemde toplam 37 MW kurulu güce sahip rüzgâr santrali devreye girdi. Şubat ayında lisanslı ve lisanssız güneş santrali ile yenilenebilir atık enerjisi santralleri kurulu gücünde sırasıyla 26 MW ve 3 MW'lık bir artış gerçekleşti. Hidroelektrik santrallerinde ise 2 MW'lık sınırlı bir artış izlendi. Jeotermal ve yerli/ithal kömür santrallerinin kurulu gücünde ise bir değişiklik izlenmedi. Doğal gaz santrallerinin kurulu gücünde ise 4 MW'lık gerileme gerçekleşti.

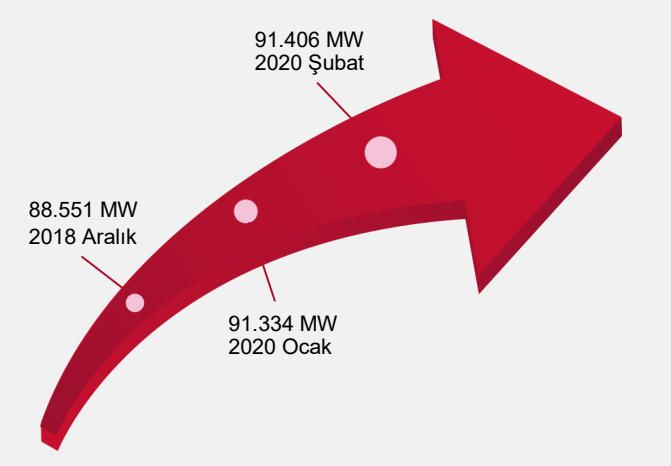

Kaynak: TEİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ocak ayında devrede olan santrallerin %49,1'ini yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu. Böylece yenilenebilir kaynakların oranı %49 seviyesinin üzerindeki konumunu korudu. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %31,2'sini temsil ederken rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin toplam payları %15 seviyesine yükseldi.

Şubat 2020 Kurulu Güç Dağılımı

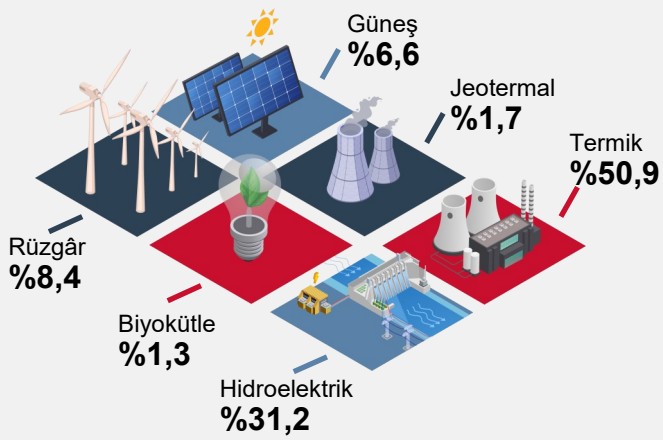

Kaynak: TEİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Elektrik Üretimi Analizi

2020 yılı Şubat ayında yaklaşık 24,9 teravatsaat (TWh) olan Türkiye toplam elektrik üretimi, Mart ayında 24,4 TWh olarak gerçekleşti. 2020 yılı Şubat ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretimi ile karşılaştırıldığında Mart ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretiminde %8,5'lik bir gerileme gözlendi. Geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise 2020 yılı Mart ayında elektrik üretimi %1,9 oranında geriledi.

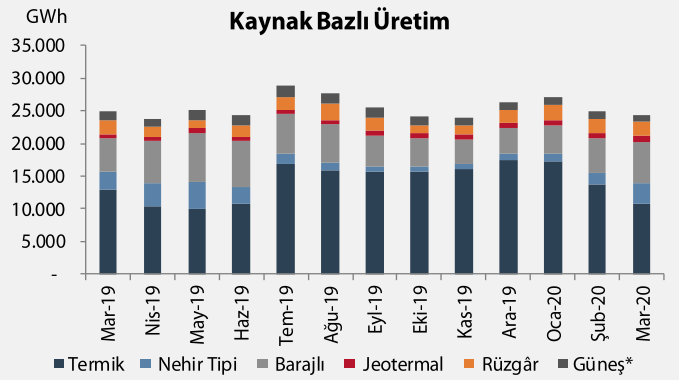

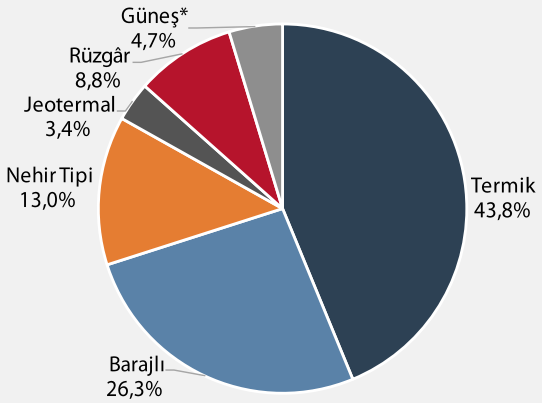

**Mart ayı lisanssız güneş santralleri üretim verileri EPİAŞ Şeffaflık Platformunda açıklanmadığından Mart ayı lisanssız güneş enerjisi santralleri toplam üretimi Şubat ayının toplamı ile aynı kabul edilmektedir.*

Kaynak: TEİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Şubat ayında üretilen elektriğin %56,6'sını sağlayan termik santraller, 2020 yılının üçüncü ayında toplam elektriğin %45,2'sini ürettiler. 11,4 puanlık bu azalışta barajlı ve nehir tipi hidroelektrik santrallerinden üretilen elektriğin payında izlenen artışın etkili olduğu izlenmektedir.

Şubat ayında %29,6'lık bir paya sahip olan hidroelektrik enerjisi santralleri, Mart ayı içerisinde aylık bazda toplam üretilen elektriğin %40,6'sını sağladı. Dikkat çeken bir diğer nokta ise 2019 yılı genelinde elektrik üretiminde ortalama %44,5'lik bir paya sahip olan yenilenebilir enerji santrallerinin, 2020 yılının üçüncü ayında, 2019 yılının aynı dönemindeki %45,4 seviyesinin 9,4 yüzde puan üzerinde, %54,8 seviyesinde gerçekleşmesi olmuştur.

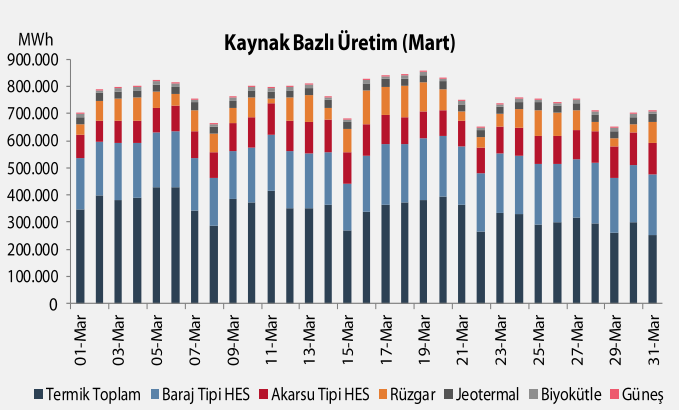

Kaynak: TEİAŞ, EPİAŞ Şeffaflık Platformu, TSKB Ekonomik Araştırmalar

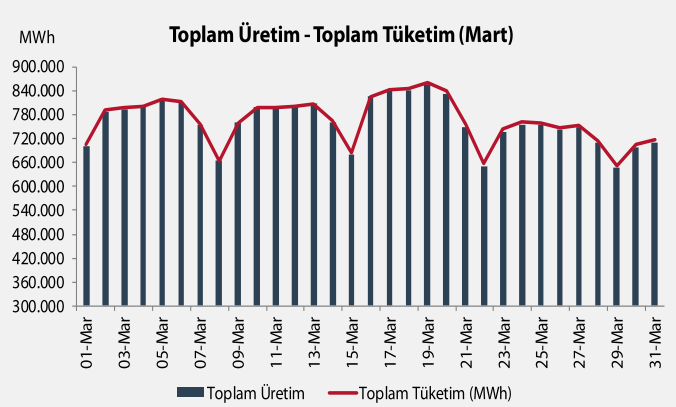

Kaynak: TEİAŞ, EPİAŞ Şeffaflık Platformu, TSKB Ekonomik Araştırmalar

2020 yılı Mart ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 762.061 megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. Mart ayı içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 19 Mart Perşembe günü 855.026 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde en düşük üretim 648.383 MWh ile 29 Mart Çarşamba günü oldu.

Mart ayı içerisinde ortalama günlük elektrik tüketimi 765.811 MWh olarak gerçekleşti. Yılın üçüncü ayında en yüksek tüketim 860.905 MWh ile 19 Mart Perşembe günü olurken en düşük elektrik tüketimi 653.015 MWh ile 29 Mart Çarşamba günü kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

Mart ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) ve sistem marjinal fiyatı (SMF) 111 TL/MWh ve 323 TL/MWh aralığında gerçekleşti. 2020 yılı Mart ayı PTF ortalaması 245,09 TL/MWh iken aynı dönemde SMF ortalaması 225,40 TL/MWh oldu. En düşük ortalama PTF değeri 130,47 TL/MWh ile 8 Mart Pazar günü olurken en düşük ortalama SMF değeri 111,75 TL/MWh ile 31 Mart Salı günü ortaya çıktı.

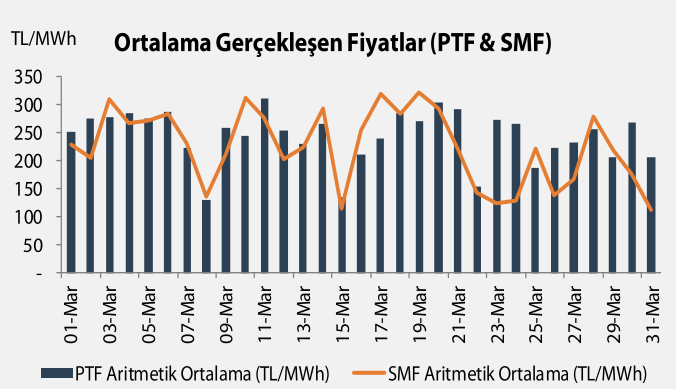

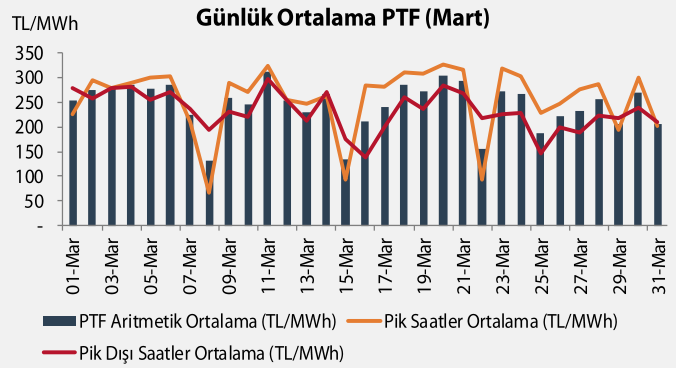

Kaynak: EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Şubat ayı PTF ortalaması ile karşılaştırıldığında Mart ayı PTF ortalamasının %17,9 daha düşük olduğu izlenmektedir. Bahsi geçen gerilemede yenilenebilir santrallerin toplam üretim içindeki payının artış göstermesinin olduğu düşünülmektedir.

Mart ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) günlük ortalama değerden %5,2 oranında daha yüksek gerçekleşti ve 257,90 TL/MWh oldu. En yüksek pik saatler ortalaması olan 326,75 TL/MWh, 20 Mart Cuma günü karşımıza çıktı. En düşük pik saatler ortalaması olan 67,63 TL/MWh ise 8 Mart Pazar günü kaydedildi.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 232,27 TL/MWh oldu. En yüksek pik dışı saatler ortalaması 297,84 TL/MWh ile 11 Mart Çarşamba günü gerçekleşirken en düşük pik dışı saatler ortalaması 137,84 TL/MWh ile 16 Mart Pazartesi günü kaydedildi.

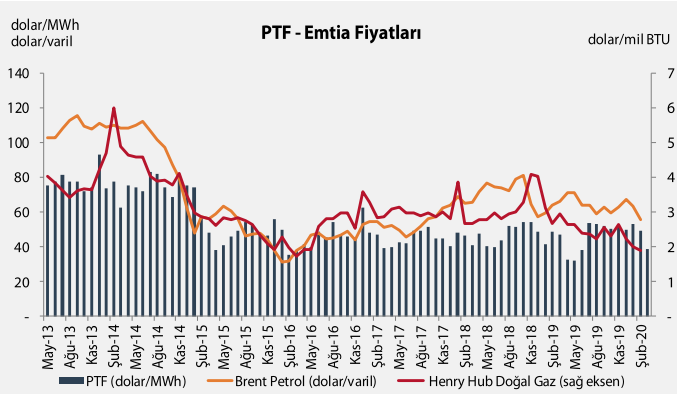

Kaynak: EPİAŞ, TCMB, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), TSKB Ekonomik Araştırmalar

Yıllık ortalama PTF 2018 yılında 47,39 dolar/MWh olarak kaydedilirken, 2019 yılı ortalaması ise 45,98 dolar/MWh oldu. 2020 yılı Ocak ve Şubat ayı ortalamaları ise sırasıyla 53,16 dolar/MWh ve 49,37 dolar/MWh olarak gerçekleşirken Mart ayında 38,81 dolar/MWh oldu.

Şubat ayı ile karşılaştırıldığında Mart ayı içerisinde PTF fiyatları dolar bazında yaklaşık %21,4 değer kaybetti. Bu gerilemenin başlıca sebebinin, liranın dolar karşısında değer kaybı ile TL elektrik fiyatında %17,9 seviyesinde izlenen gerilemenin olduğu düşünülmektedir.

2019 yılında ortalama 64,36 dolar seviyesinde gerçekleşen bir varil Brent petrolün fiyatı, Şubat ayında 55,70 dolar oldu. Şubat ayında Brent petrol varil fiyatı bir önceki ay ile karşılaştırıldığında %12,5 seviyesinde geriledi. 2020 Ocak ayı ortalaması 2,02 dolar/mBTU olan Henry Hub doğal gaz fiyatının %5,4 gerileme ile Şubat ayı ortalaması 1,91 dolar/mBTU olarak gözlemlendi. Resmi veriler açıklanmamış olsa da Mart ayında brent petrol varil fiyatında Rusya ve Suudi Arabistan arasındaki anlaşmazlık ve Covid-19 salgını sebebiyle talepte meydana gelen azalma nedeniyle kayda değer bir gerileme olmuştur.

COVID-19 Salgını Döneminde Elektrik Tüketimi

Can HAKYEMEZ - Yönetici
TSKB Ekonomik Araştırmalar

COVID-19 salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de hızla artmaya devam ediyor. Sağlık Bakanlığı'nın verilerine göre Türkiye'de ilk vaka 10 Mart tarihinde ortaya çıktı ve bu tarihten sonra Türkiye'de kademeli olarak evden ve uzaktan eğitim ve çalışma ile 65 yaş üstündeki vatandaşlara evden dışarı çıkmama gibi bazı kararlar alındı.

10-31 Mart tarihleri arasında Türkiye'de saatlik bazda elektrik tüketimi miktarlarını incelediğimizde 2020 yılı 10-31 Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %0,4'lük ve 2017-2019 yılları aynı döneminin ortalamasına göre ise %0,1'lik bir artış gözlemlendi. 10-31 Mart tarihleri arasında ortalama elektrik tüketimi 31,88 gigavatsaat (GWh) olarak gerçekleşti. Aynı dönem için 2019 yılı ortalama elektrik tüketimi 31,76 GWh ve 2017-2019 yılları için ortalama elektrik üretimi ise 31,86 GWh olarak gerçekleşmişti.

Elektrik tüketiminde 2020 yılında 2017-2019 yılları ortalamasına göre hafif bir artış olmasına rağmen, saatlik dağılımlarda belirgin bir değişiklik izlendi. Yandaki grafikte de görüldüğü üzere sabah saatlerinde belirgin bir azalma gözlemlenmektedir. 06.00-13.00 saatleri arasında 2017-2019 yılları ortalaması 32,15 GWh iken 2020 yılında bu aralıktaki elektrik tüketimi 31,2 GWh olarak gerçekleşti. 14.00-21.00 saatleri arasında ise 2017-2019 yılları ortalaması 34,13 GWh iken 2020 yılında 34,8 GWh oldu.

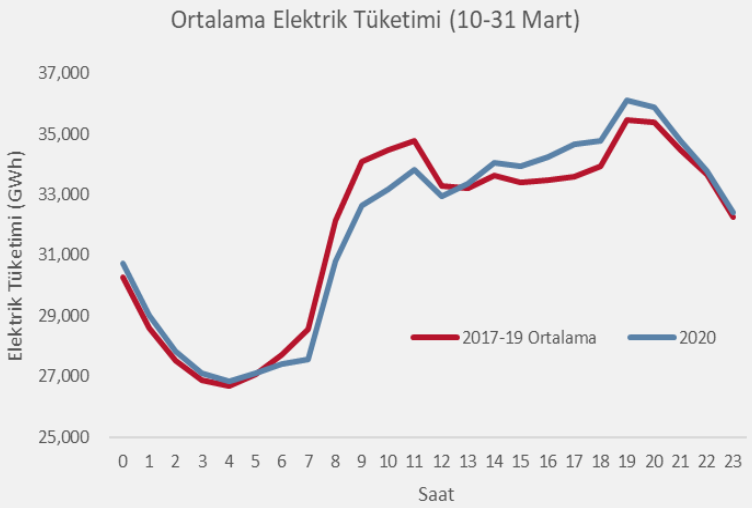

Kaynak: EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Sera Gazı Emisyonları

Emre YANIK - Uzman
TSKB Ekonomik Araştırmalar

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 1990-2018 dönemi Sera Gazı Emisyon İstatistikleri'ni açıkladı. Açıklanan verilere göre, Türkiye'nin toplam sera gazı emisyon miktarı, 1990-2018 döneminde %3,1 yıllık bileşik büyüme oranı (YBBO) ile artarak toplam 520,9 milyon ton (Mt) karbondioksit (CO_2) eşdeğeri oldu. Bahsi geçen artışta sırasıyla %3,8 ve %3,6 YBBO ile artış gösteren endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı ile enerji sektörü emisyon miktarları rol oynamakta. Türkiye toplam sera gazı emisyon miktarı 2018 yılında bir önceki yıla göre %0,5 seviyesinde sınırlı gerilerken, söz konusu miktarın 2000'li yıllarda 2001, 2008 ve 2013 yılları ardından dördüncü kez gerilediği izlenmekte. Söz konusu gerilemede bir önceki yıla kıyasla %1,8 gerileyen enerji sektörü sera gazı emisyonlarının etkili olduğu takip edilmekte. 1990 yılı emisyonlarında CO_2 eşdeğeri olarak en büyük payı %63,6 ile alan enerji kaynaklı emisyonlar, 2018 yılında payını 8 yüzde puan artırarak %71,6'ya çıkardı. 2018 yılında enerji kaynaklı emisyonları sırasıyla %12,5 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı, %12,5 ile tarımsal faaliyetler ve %3,4 ile atık takip etti. 1990-2018 döneminde sera gazı emisyonu payı en çok azalan sektör 8,4 yüzde puan ile tarım sektörü oldu (1990: %20,9). TÜİK verilerine göre, kişi başı toplam sera gazı emisyonu 1990 yılında 4 ton CO_2 eş değeri olurken, 2017'de 6,5 ton CO_2 eş değeri ve 2018'de sınırlı gerileme ile 6,4 ton CO_2 eş değeri olarak hesaplanmakta.

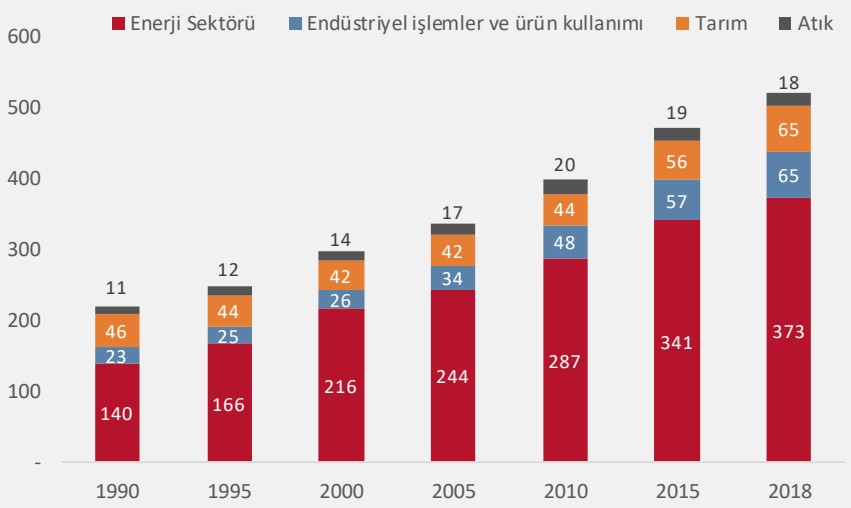

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

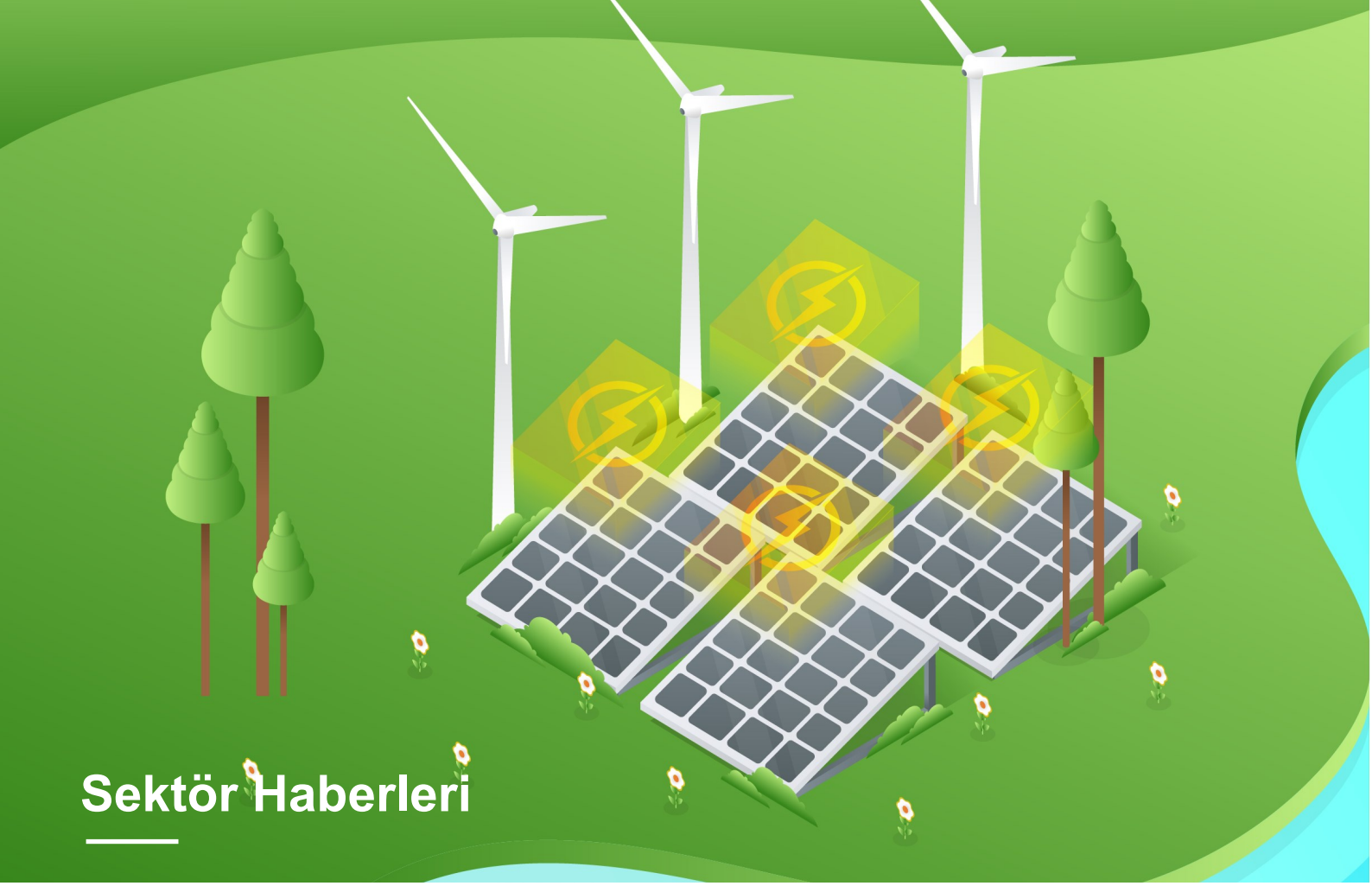

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) 2020 yılı için Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) maliyet öngörüsünü revize etti. Resmi Gazete'de yayımlanan revize edilmiş maliyetlere göre, Nisan ayı YEKDEM birim ek maliyeti 121,02 TL/MWh, Mayıs ayı 128,66 TL/MWh, Haziran ayı 106,82 TL/MWh, Temmuz ayı 100,67 TL/MWh, Ağustos ayı 105,91 TL/MWh, Eylül ayı 90,70 TL/MWh, Ekim ayı 92,25 TL/MWh, Kasım ayı 88,51 TL/MWh ve Aralık ayı 90,10 TL/MWh olarak belirlendi. (31 Mart 2020)

- EPDK, 1 Nisan 2020'den itibaren uygulanacak elektrik tarife tablolarını yayınladı. Resmi Gazete'de yayımlanan tablolara göre lisanssız elektrik santralleri dağıtım bedelleri 31/12/2017'den önce geçici kabul alan tesisler için kilovatsaat (kWh) başına 4,8453 kuruş, bu tarihten sonra alanlar için ise 19,3810 kuruş olarak belirlendi. Yayımlanan tarife tablosuna göre, Elektrik Üretim A.Ş.'nin (EÜAŞ) dağıtım şirketlerine sattığı toptan elektrik birim fiyatı kWh başına 27,56 kuruştan 22,83 kuruşa indi. Yeni tarifeler, 3 aylık dönemde uygulamada olacak. (31 Mart 2020)

- Aksu Enerji'nin Secoya Group'a hisse satışı sözleşmesi iptal edildi. Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda yapılan açıklamada, Tahsisli Satış Anlaşması imzalanan Secoya Grup Inc. tarafından alım şartlarında değişiklik talebinin olması üzerine Tahsisli Satış Sözleşmesi'nin Secoya Group Inc. ile karşılıklı olarak feshedilmesine karar verildi. (31 Mart 2020)

- Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği (TÜREB) 2020 yılı Ocak ayı Türkiye Rüzgâr Enerjisi İstatistik Raporu'nu yayınladı. Rapora göre Türkiye'deki rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulu gücü 2019 yılında 687 megavat (MW) artış göstererek toplamda 8.056 MW seviyesine yükseldi. 2019 başında 180 olan rüzgâr santrali sayısı 198'e yükselirken, 25 yeni rüzgâr enerjisi santrali için de inşa çalışmaları devam ediyor. Mevcut Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) desteğinden yararlanmak isteyen yatırımcıların projelerine hız vermesi ile 2019 yılı başında 606,2 MW olan inşa halindeki projelerin toplam gücü ise yıl sonu itibari ile 1.309,79 MW oldu. (30 Mart 2020)

- Türkiye Enerji Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) kuruldu. Ankara merkezli TENMAK'ın kuruluş amacı; enerji, maden, iyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları, nükleer teknoloji, bor, nadir toprak elementleri ve diğer elementlerle ilgili inovasyon ihtiyacını karşılamak; araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek; yeni ürünlerin üretimini ve var olanların geliştirilmesini sağlamak; kamu ve özel hukuk kişileri ile işbirliği yaparak bilimsel araştırmalara katkıda bulunmak." olarak belirlendi. TENMAK'ın kurulmasıyla beraber; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü kapatıldı. Bu kuruluşlara yapılan atıflar, bundan böyle TENMAK'a yapılmış sayılacak. (30 Mart 2020)

- EPDK, yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi amacıyla farklı tarifeler düzenleyebilecek. Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliğe göre EPDK yenilenebilir enerji kaynaklarından temin edilen elektrik için farklı bir tarife belirleyecek ve tüketiciler de talep etmeleri haline bu tarifeden faydalanabilecek. (27 Mart 2020)

- Elektrik tarifesine ikinci çeyrekte zam yapılmayacak. EPDK'da yapılan kurul toplantısında 2020 Nisan-Haziran dönemine ilişkin elektrik tarifelerinin belirlendiğini kaydeden EPDK Başkanı Mustafa Yılmaz, "2020 yılı Nisan-Mayıs-Haziran

aylarına yönelik herhangi bir fiyat artışı söz konusu değildir." ifadesini kullandı. (27 Mart 2020)

- Atık yönetimi işlemleri için süre uzatımı getirildi. Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin 15. maddesine dayanılarak düzenlenen ve yapılması öngörülen işlemler (Atık Yönetim Uygulaması ile atık beyan sistemi ve tehlikeli atık beyan sistemi işlemleri hariç) için ilave süre verilmesi uygulamasına gidildi. Bu kapsamda atık üreticileri, yetkilendirilmiş kuruluşlar, belediyeler, plastik poşet üretenler ve piyasaya süren satış noktaları dâhil, genişletilmiş üretici sorumluluğuna tabi diğer tüm işletmelerce Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na veya İl Müdürlüklerine iletilmesi gereken bildirim, beyan, müracaat ve belgelendirme işlemlerinin tamamlanma tarihi 31 Mayıs 2020'ye uzatıldı. (27 Mart 2020)

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı sera gazı emisyon raporu iletim yükümlülüğü süresinin uzatıldığını açıkladı. Bakanlık tarafından yapılan açıklamada raporların iletilmesi için 30 Nisan 2020 olarak belirlenen son tarih 22 Mayıs 2020 gününe ertelendi. (27 Mart 2020)

- Enerji verimliliği destek koşulları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) tarafından belirlendi. Yıllık toplam enerji tüketimleri 500 ton eşdeğer petrol ve üzeri olan, ticaret ve/veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren, her türlü mal üretimi yapan ve imalat sektöründe faaliyet gösteren endüstriyel işletmelere yönelik verilecek enerji verimliliği desteği, asıl faaliyet alanı elektrik üretimi olan, elektrik üretim lisansına sahip tüzel kişileri kapsamayacak. Endüstriyel işletmeler, belirlenen hususlar çerçevesinde, şirketlere hazırlattıkları projelerini herhangi bir döneme tabi olmaksızın Bakanlığa sunacaklar. Verimlilik artırıcı proje destekleri kapsamında Katma Değer Vergisi hariç, toplam bedeli en fazla 5 milyon TL ve geri ödeme süresi beş yıldan az olan projelerin başvurusu kabul edilecek. Başvurular aynı endüstriyel işletme için azami beş proje ile sınırlı olacak. (26 Mart 2020)

- Eti Maden borlu dezenfektan üretecek. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Covid-19 salgınının Türkiye'de görülmesiyle el dezenfektanlarına talebin hızla arttığını belirterek, "El dezenfektanları üretiminde Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN) Ar-Ge sürecini tamamladı. Çalışmaların olumlu sonuç vermesiyle Eti Maden borlu dezenfektanın seri üretimine başlayacak." dedi. (26 Mart 2020)

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) iştiraklerinden İSTAÇ, İngiliz Numerco şirketine 10 bin tonluk karbon kredisi satışı yaparak ilk karbon satışını gerçekleştirdi. İBB'den yapılan açıklamaya göre, uluslararası karbon piyasasının önde gelen kuruluşu Gold Standard denetiminde karbon kredisi kazanan İSTAÇ, elindeki 6,5 milyon tonluk karbon kredisini uluslararası pazarda satmak için girişimlerini sürdürüyor. (26 Mart 2020)

- Türkiye İstatistik Kurumu Ocak ayı katı atık istatistiklerini yayımladı. Açıklanan istatistiklere göre, Ocak ayında en fazla üretim ve teslimat linyitte gerçekleşti. Ocak ayında 7,14 milyon ton linyit üretilirken, 7,03 milyon ton linyit teslim edildi. Linyit satılabilir üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %10,0 artarken, bir önceki aya göre %17,5 azaldı. Verilere göre, Ocak ayında taşkömürü satılabilir üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %7,3 bir önceki aya göre ise %5,1 artarak 107.601 ton oldu. Taşkömürü koku satılabilir üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %0,1, bir önceki aya göre ise %0,2 azalarak 380.269 ton oldu. Ocak ayında taşkömürü teslimatının %63,0'ı termik santrallere, %12,3'ü kok tesislerine, %7,6'sı demir-çelik haricindeki sanayiye yapılırken, linyit teslimatının %86,6'sı termik santrallere ve %9,2'si demir-çelik haricindeki sanayiye yapıldı. Taşkömürü kokunda ise en fazla teslimat %98,5 ile demir-çelik sanayine yapıldı. (24 Mart 2020)

- Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin ilk ünitesinin soğutma boru hattında kullanılacak dirsek boruların üretimi tamamlandı. Rosatom'un mühendislik bölümü Atomenergomash'in bünyesinde yer alan AEM-Teknoloji'nin Rusya'nın Volgodonsk şehrindeki Atommash tesisinde toplam 16 dirsek borusu üretildi. Dirsek borularının her birinin ağırlığı 7 ton ve dış çapı 995 milimetre olarak üretiliyor. (24 Mart 2020)

- Rolls-Royce ile EÜAŞ mini nükleer santral geliştirecek. İngiliz şirketi Rolls-Royce'dan yapılan açıklamaya göre, Rolls-Royce ile EÜAŞ'ın yurt dışında faaliyet gösteren şirketi EUAS International ICC, kompakt nükleer güç santrallerinin teknik, ekonomik ve hukuki uygulanabilirliği ile birlikte üretim imkânlarını değerlendirmek üzere bir mutabakat zaptı imzaladı. (23 Mart 2020)

- Sıvılaştırılmış Petrol Gazı'ndan (LPG) alınan özel tüketim vergisi (ÖTV) 7 kuruş arttırıldı. (23 Mart 2020)

- Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı (TurSEFF) aracılığı ile sağlanan güneş enerjisi santrali (GES) finansmanı 280 milyon euroya ulaştı. TurSEFF'in 2014 sonunda 40 MW olan Türkiye güneş enerjisi kurulu gücündeki payının %67,5, 2015 sonunda 249 MW'a ulaşan toplam kurulu güç içinde ise %61 paya ulaştığı bilgilerini de veren TurSEFF Finans Kurumları İlişkileri Müdürü Seyran Hatipoğlu, halihazırda TurSEFF finansmanı ile hayata geçmiş olan güneş enerjisi projelerinin toplam gücünün 355 MW'a ulaştığını söyledi. Hatipoğlu ayrıca, TurSEFF aracılığı finansman sağlanan güneş enerjisi projelerinin toplam sayısının 404 adede, bu projeler için sağlanan finansmanın ise 280 milyon euroya ulaşmış durumda olduğunu belirtti. (23 Mart 2020)

- Sıvılaştırılmış doğal gaz piyasasında 1 Nisan 2020-31 Mart 2021 dönemi Ulusal Stok Yükümlülük Listesi yayınlandı. EPDK'nın internet sitesinde yer alan duyuruya göre, toplam 9 şirket ilgili tarihler arasında stoklarında 200.641 ton sıvılaştırılmış doğal gaz tutmakla yükümlüdürler. (20 Mart 2020)

- Uluslararası danışmanlık şirketi Kearney ile Enerji Günlüğü işbirliğiyle hazırlanan ve Türkiye'nin en büyük 100 elektrik üreticisini belirleyen MW100 Türkiye raporu yayınlandı. Elektrik üreticilerinin 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sahip oldukları kurulu güçlerine göre yapılan araştırma, 2001 yılından itibaren başlayan, 2013'ten sonra hızlanan özelleştirmelere çabalarına rağmen kamu kuruluşu EÜAŞ'ın sektördeki ağırlığının sürdüğünü ortaya koydu. Türkiye'nin en büyük elektrik üreticileri listesinde EÜAŞ 20.541 MW ile ilk sırayı alırken, ENKA 3.830 MW ile ikinci, Enerjisa 3.598 MW ile üçüncü sırada. İlk 10'da Eren Enerji, Çelikler Holding, Cengiz Enerji, Limak Enerji, Aydem Enerji, İÇDAŞ ve Bilgin Enerji de yer alıyor. (19 Mart 2020)

- Kalyon Güneş Teknolojileri Üretim A.Ş. Genel Müdürü Ahmet Taşkın inşa süreci devam eden entegre güneş paneli fabrikası projesindeki ilerlemeler hakkında açıklamalarda bulundu. Ankara'daki Başkent Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösterecek fabrikanın halihazırda inşaat çalışmaları bitmiş durumda olduğunu belirten Taşkın, fabrikanın 15 Haziran 2020'de üretime başlayacağını söyledi. Taşkın ayrıca, Kalyon Enerji'nin projenin fabrika kurulumu için 348 milyon dolar, santralin kurulumu için de 950 milyon dolar olmak üzere toplamda 1,298 milyar dolar yatırım yapacağını belirtti. Yıllık 500 MW, aylık ise 42 MW kapasite ile üretime başlanacak olan fabrikada ilk üç yıllık dönemde yalnızca Konya, Karapınar'da kurulacak GES için üretim yapılacağını belirten Ahmet Taşkın, bu sürenin sonunda ise Avrupa ve Orta Doğu ülkeleri de dahil olmak üzere piyasaya yönelik üretim planlandığını sözlerine ekledi. (19 Mart 2020)

- Borusan EnBW, Saros RES için finansman anlaşmalarını tamamladı. Borusan EnBW tarafından yapılan açıklamaya göre 180 milyon dolarlık proje için Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB) ve DZ Bank kredi sağlayacak. İş Bankası ve Garanti BBVA da ECA finansmanına yönelik garanti mektubu sağlayarak finansman anlaşmasına dahil oldu. TSKB'nin sağlayacağı kredi miktarı 80 milyon dolar. (17 Mart 2020)

- Türkiye'nin üçüncü sondaj gemisi "Kanuni" Türkiye'ye geldi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez tarafından yapılan açıklamaya göre, bakım, tedarik ve test işlemleri Birleşik Krallık'ta tamamlanan Kanuni Sondaj Gemisi, 31 Ocak 2020 tarihi itibarıyla Türkiye Petrolleri envanterine girdi. Bakan Dönmez, ultra derin deniz sondajı yapma kabiliyetine sahip Kanuni Sondaj Gemisi'ne Covid-19 tedbirleri çerçevesinde giriş ve çıkışların bir süre için yasak olacağını belirtti. Karantina tedbirleri süreci tamamlandıktan sonra, Kanuni Sondaj Gemisi'nin bakım, güncelleme ve geliştirme çalışmaları başlatılacak. (16 Mart 2020)

- EPDK, "Rüzgâr Enerjisine Dayalı Önlisans" başvurularını erteledi. EPDK'dan yapılan açıklamaya göre, daha önce 6-10 Nisan 2020 tarihlerinde alınması planlanan 2.000 megavat rüzgâr enerjisi bağlantı kapasitesine yönelik önlisans başvurularının 5-9 Ekim 2020 tarihlerinde alınmasına karar verildi. (13 Mart 2020)

- Ambalaj atıklarının kontrolü yönetmeliğinde değişikliğe gidildi. Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliğe göre, yetkilendirilmiş kuruluşlar ve depozito/iade sistemi uygulayan piyasaya sürenler, 2020 yılından itibaren cam, plastik, metal, kağıt/karton ve ahşapta belirlenmiş malzeme bazlı geri dönüşüm oranları hedeflerine ulaşmasını sağlamakla yükümlüdürler. Belirlenen malzeme bazlı geri dönüşüm oranı cam ve kâğıt/karton için % 60, plastik ve metal için %55 ve ahşap için %15'dir. (13 Mart 2020)

- SOCAR'ın yeni petrokimya yatırımı 2021 başında başlayacak. SOCAR Türkiye iştiraki STAR Rafinerinin Genel Müdürü Mesut İlter yaptığı açıklamada, yaklaşık 1,8 milyar dolarlık bir yatırım olacak yeni petrokimya yatırımı için değerlendirme ve mühendislik çalışmalarının başladığını belirtti. İlter ayrıca 2024

TSKB finansal danışmanlığında, Beşiktepe Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin tamamının, İş Portföy Yönetimi A.Ş. Altyapı Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve Kangal Elektrik Enerji Üretim ve Tic. A.Ş.'ye devri tamamlandı.

İş Portföy Yönetimi A.Ş. Altyapı Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve Kangal Elektrik Enerji Üretim ve Tic. A.Ş., Adalı Ailesi ve Adalı Holding'e ait Beşiktepe Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin tamamını satın aldı. TSKB'nin satıcı taraf finansal danışmanlığında yürütülen danışmanı olarak görev aldığı süreç tamamlandı. 45 MW kurulu gücü bulunan Kıyıköy Rüzgar Enerji Santrali yıllık 160 milyon kWh üzerinde elektrik üretimi ile Türkiye'nin en verimli rüzgar enerjisi santralleri arasında yer alıyor. Kıyıköy RES'in, satış sonrası 55 MW'lık kapasite artışı ile 100 MW kurulu güce ulaşması hedefleniyor.

TSKB'nin özellikle yenilenebilir enerji sektöründeki teknik ve finansal danışmanlık deneyiminin göstergesi olan işlemde, sektöre her yönüyle hakim olan ekipler görev almıştır. TSKB'nin etkin süreç yönetimi ile işlemin çok kısa süre içerisinde tamamlanması sağlanmıştır.

Beşiktepe Enerji Üretim Ve Ticaret A.Ş.
(Kıyıköy RES'in sahibi)

'nin 100% hissesinin

İŞ PORTFÖY
Altyapı Girişim Sermayesi Yatırım Fonu

&

Kangal Elektrik
Kangal Elektrik Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş.

tarafından satın alınmasında

adalı HOLDİNG

'e satıcı taraf danışmanlığı

TSKB YATIRIM BANKACILIĞI

2020

yılında tesisi tamamlamayı hedeflediklerini belirtirken, bu tesisle birlikte Türkiye'nin saf tereftalik asit (PTA) ithalatının sıfırlanacağını sözlerine ekledi. Salgından en fazla etkilenen sektörlerin başında hava yolu taşımacılığının geldiğini ifade eden İlter, şirketin önemli ürünlerinden jet yakıtında da hava yolu sektörünün talebinde azalma gözlendiğini belirtti. İlter, "Ancak Nisan ayından itibaren yaz aylarına kadar dünyanın bu sorunun üzerinden gelebileceğini düşünüyorum. Bizde de sezon yaz aylarıdır." dedi. (12 Mart 2020)

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez Mini YEKA yarışmaları için şartname ve sözleşme taslağı hazırlıklarının tamamlandığını bildirdi. Bakan Dönmez Türkiye Elektrik Sanayi Birliği'nin (TESAB) 16. Olağan Genel Kurul Toplantısı açılışında yaptığı konuşmada; "Mini YEKA yarışmalarımızla yüksek katılımlı bir sektöre doğru ilerliyoruz. Bu hususta yasa değişikliği tamamlanacak. Yakın zamanda Resmi Gazete'de yarışma ilanını yayımlayacağız ve 2020'nin ilk yarısında ilk yarışmamızı gerçekleştireceğiz. Yaklaşık 40 şehrimizde, 10-40 MW arasında değişen güneş projelerimiz olacak." dedi. (11 Mart 2020)

- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Batman'da bulunan BOTAŞ'a ait Akaryakıt Dağıtım ve Dolum Tesisleri'nde 150.000 varil kapasiteli ham petrol depolama tankı ve bağlantılı boru hatları inşa edecek. Projenin toplam bedeli 9,5 milyon lira olarak hesaplanırken, sözleşmeye göre tankların işletmeye alınmasından itibaren 15 yıl TPAO tarafından kullanılacak. Mevcut durumda tesiste BOTAŞ'a ait toplam 1 milyon 50 bin varil kapasiteli 7 adet depolama tankı bulunuyor. (10 Mart 2020)

- EPDK, birden fazla kaynaktan (hibrit) üretim yapılan elektrik santrallerinin lisans süreçlerine ilişkin esasları belirledi. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, şebekeye aynı bağlantı noktasından bağlanan birden fazla enerji kaynağından elektrik üretmek amacıyla kurulan tek bir elektrik üretim tesisi "birleşik elektrik üretim tesis", şebekeye aynı bağlantı noktasından bağlanan tamamı yenilenebilir olmak üzere birden fazla enerji kaynağından elektrik üretmek amacıyla kurulan tesis ise "birleşik yenilenebilir elektrik üretim tesisi" olarak nitelendirilecek. Yenilenebilir enerji kaynakları dışındaki kaynakların kullanıldığı elektrik üretim tesisleri, ana kaynak yanında yenilenebilir yardımcı kaynağı bulundurması halinde "birlikte yakmalı elektrik üretim tesisi" olarak değerlendirilecek. Birden çok kaynaklı elektrik üretim tesislerinde kullanılan yardımcı kaynak ünitesi ana kaynağa dayalı tesisin ünitesi olarak kabul edilecek ve tesis tek bir önlisans veya lisans kapsamında olacak. Birleşik üretim ve birleşik yenilenebilir elektrik üretim tesisinde yardımcı kaynak, hiçbir koşulda ana kaynağa dönüştürülemeyecek. Söz konusu tesislerde, yardımcı kaynak ve ana kaynağın kurulu güçleri toplanarak ana kaynak üzerinden birlikte değerlendirmeye alınacak. Söz konusu yönetmelik 1 Temmuz 2020 itibarıyla yürürlüğe girecek. (9 Mart 2020)

- EPDK, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile hibrit üretim elektrik üretim tesislerinin alım garantisi üzerinden desteklenmesine yönelik esasları belirledi. Buna göre, birleşik yenilenebilir elektrik üretim tesisinden sisteme verilen net enerji miktarı tesiste kullanılan yenilenebilir enerji kaynakları için belirlenen fiyatlardan en düşük olanı üzerinden ve tesisin kalan süresi için YEKDEM kapsamında değerlendirilecek. Destekleyici kaynaklı elektrik üretim tesisinde kaynakların tamamının yenilenebilir olması durumunda ise bu tesise sağlanacak destek ana enerji kaynağı için belirlenen fiyat üzerinden hesaplanacak. Söz konusu yönetmelik 1 Temmuz 2020 itibarıyla yürürlüğe girecek. (9 Mart 2020)

- EPDK, Saudi Aramco tesislerine yapılan saldırı sonrası bayisi olan istasyonlara zam öncesi kısıtlı yakıt ikmali yaptığı gerekçesiyle Shell&Turcas Petrol A.Ş. hakkında açtığı soruşturma sonuçlandı. EPDK, soruşturma sonucunda Shell&Turcas Petrol A.Ş.'ye 2,75 milyon TL tutarında idari para cezası uygulanmasını kararlaştırdı. (6 Mart 2020)

- Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) ETKB'ye bağlandı. Yürürlüğe giren yeni statüye göre daha önce Başbakanlık'a bağlı olan TTK, bundan böyle ETKB'ye bağlı olacak. Daha önce Genel Muhasebe Kanunu'na, Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay'ın denetimine tabi olmayan Kurum, bundan böyle Sayıştay denetimine tabi olacak. Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikler arasında TTK'nın sermayesinin 13 milyar TL olması bulunmaktadır. (5 Mart 2020)

- Türkiye'de enerji üretim maliyeti Şubat ayında bir önceki yıla göre %12,34 oranında arttı. TÜİK 2020 yılı Şubat ayı Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) verilerine göre, ana sanayi gruplarından enerji üretim fiyatları Şubat ayında bir önceki aya göre %4,17 azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre %12,34 oranında arttı. TÜİK Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) Şubat ayında sanayinin dört sektöründen bir olan elektrik, gaz üretim ve dağıtımı sektöründe bir önceki yılın Şubat ayına göre %19,24 artarken, bir önceki aya göre %2,38 azaldı. Konutlarda su, elektrik, gaz ve diğer yakıt tüketim maliyetleri ise bir önceki yılın aynı ayına göre %15,31 artarken, bir önceki aya göre ise %0,48 oranında artış kaydetti. (4 Mart 2020)

- Bursa İli Temiz Hava Eylem Planı, Bursa Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü internet sayfasında yayımlandı. Rapora göre Bursa'nın hava kirliliğinin temel nedenleri trafik, sanayi ve evsel ısınma kaynaklı kirlilik. Havadaki partiküllerin önemli kaynaklarının başında %67 ile ısınma amaçlı kömür kullanımı gelirken, bunu %19 ile dizel motorlu araç emisyonları %9 ile sanayide kullanılan kömür tüketimi izliyor. Eylem planına göre, sanayinin yoğunlaştığı ilçelerde doğal gaz hattının geçtiği yerlerde katı ve sıvı yakıtla çalışan yeni yakma tesisi kurulmasına izin verilmeyecek, yerleşim alanlarına yakın ve görülebilir konumda yeni kırma-eleme ve taş ocağı tesisleri kurulamayacak. 2020 ile 2024 arasında OSB'ler başta olmak üzere sağlık koruma bandı çevresinde ağaçlandırma yapılacak. (4 Mart 2020)

- EPDK Başkanlığı'na Mustafa Yılmaz yeniden atandı. Mustafa Yılmaz'ın atanmasına ilişkin karar Resmi Gazete'nin 3 Mart tarihli sayısında yayımlandı. (3 Mart 2020)

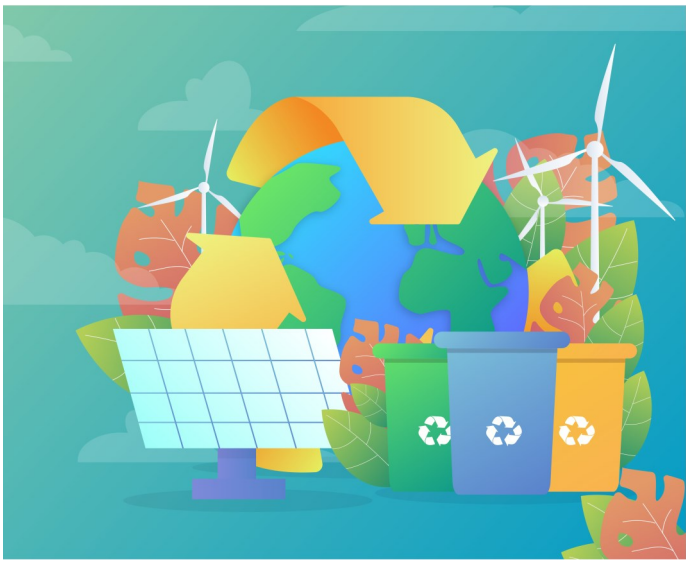

- TSKB, Mutlu Grubu'na ait rüzgâr enerjisi santralleri (RES) kapsamında toplam 83 milyon dolar tutarında finansman sağladı. Söz konusu finansman, Mutluer Enerji şirketinin 44 MW kapasiteli Mutlu 5 RES ve Mutlu Gelibolu firmasının 48 MW kapasiteli Yeniköy RES projeleri için kullanılacak. Türkiye rüzgâr enerjisi kurulu gücünün %22'sini karşılayan TSKB'nin finanse ettiği RES'lerin sayısı 38'e çıktı. (3 Mart 2020)

- 2020 yılı Ocak ayında kapasite mekanizmasından yararlanan santrallar belli oldu. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından kapasite mekanizması kapsamında Ocak ayında yaklaşık 110 milyon lira ödeme yapılacak. Toplamda 45 tesis kapasite mekanizmasından yararlanmaya hak kazanmasına rağmen Ocak ayında ödeme alacak tesis sayısı 37. Başta baca gazı arıtma tesisi olmak üzere mevzuatta ön görülen çevre yatırımlarını yapmayan ve bu nedenle kapatılan santralların kapasite mekanizması desteğinin kesildiği dikkat çekmekte. Kapatılan Seyitömer, Tunçbilek, Kangal ve Çatalağzı termik santralleri mekanizmanın dışına çıkartıldı. Kısmen kapatılan Soma ve bir ünitesi ocak ayının ikinci haftasında üretime başlayan Kangal santrali ise kapasite mekanizmasından yararlanabildi. (3 Mart 2020)

- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Türkiye'de akıllı şebeke yatırımlarına odaklanacak. EBRD Sürdürülebilir Altyapı Grubu Direktörü Parshad, "Akıllı şebekelere daha fazla yatırım yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Türkiye'de akıllı şebeke yatırımları için iyi bir potansiyel var ve bu yatırımlar kolaylıkla hayata geçirilebilir." dedi. Parshad, bu yıl Türkiye yatırımlarında 2019'daki 1 milyar euro seviyesini korumak istediklerini belirterek, "Geçen yılki yatırımlarımızın yaklaşık yarısını sürdürülebilirlik ve yenilenebilir enerji yatırımları oluşturdu. 2020'de akıllı şebeke yatırımları ve elektrik dağıtım şirketlerine daha fazla odaklanacağız." dedi. (2 Mart 2020)

- Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Ahiköy I ve Ahiköy II Hidroelektrik Santralleri ile ilgili ihale duyurusunda bulundu. İhale, kapalı zarf içerisinde teklif almak ve görüşmeler yapmak suretiyle pazarlık usulü ile gerçekleştirilecek. Sivas'ta bulunan santrallerin toplam kurulu gücü 4,6 megavat. (2 Mart 2020)

- 29 Şubat Cumartesi tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı'na göre, motorin ve benzin türlerinden alınan ÖTV litre başına 15 kuruş artırıldı. Bu artış, pompa fiyatlarına 18 kuruş olarak yansıtıldı. Buna göre benzin ve motorinde ÖTV tutarlarına yaklaşık %6,3 oranında zam gelmiş oldu. Karara göre, ÖTV tutarları litre başına, motorinde 2,0559 lira, benzinde 2,5265 lira olarak belirlendi. (2 Mart 2020)

- Bara bağlantısı kurulu güç sınırına şartlı esneklik getirildi. 1 Mart Pazar günü Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmeliğe göre TEİAŞ'ın bir dağıtım barasına veya bu baraya bağlı dağıtım sistemine bağlanacak üretim tesisinin ya da tesislerinin toplam kurulu gücü azami, ilgili baranın kısa devre arıza akım sınırının aşılmaması kaydıyla baradaki transformatörün cebri soğutmasız nominal görünür gücüne kadar olabilir. Kurulu gücü 50 MW ve üzeri olan üretim tesislerinin bağlantısı iletim seviyesinden yapılır. Bununla beraber, 10 MW altında kurulu gücü olan ve en yakın bağlantı noktası bir transformatör merkezi olan üretim tesisleri için yakınlarda bağlanılabilecek dağıtım sistemine ait bir nokta olmaması, söz konusu transformatör merkezinde kullanılabilecek bir fider bulunması, söz konusu fiderin ileride dağıtım şirketlerince kullanılma olasılığının bulunmaması ve dağıtım şirketinin de uygun görüşü alınması halinde müstakil fider tahsisi yapılabilir. Bir önceki yönetmelikte azami sınır 50 MW idi. (2 Mart 2020)

Yurt Dışından Haberler

- Avusturya merkezli enerji şirketi OMV, Avrupa'nın önde gelen petrokimya şirketlerinden Borealis'teki hissesini %75'e çıkardı. OMV, petrokimya şirketi Borealis'teki %36 hissesini 4,68 milyar dolar karşılığında aldığı %39'luk ek hisseyle %75'e çıkardı. Anlaşmanın yıl sonuna kadar tamamlanması bekleniyor. (26 Mart 2020) (26 Mart 2020)

- Royal Dutch Shell, Covid-19 salgınının ardından baş gösteren petrol fiyatlarındaki düşüş üzerine, 2020 yılı için 25 milyar dolar olarak planlanan sermaye harcamalarını 5 milyar dolar azaltmayı planladığını duyurdu. Şirket ayrıca, 25 milyar dolarlık hisse geri alımı işlemini durdurdu. (25 Mart 2020)

- Almanya'da yeşil hidrojen boru hattı kurulacak. Open Grid Europe (OGE), bir grup gaz şebekesi işletmecisi ile petrol ve kamu hizmetleri şirketinin Kuzeybatı Almanya'daki endüstriyel müşterilere tedarik etmek için 130 kilometrelik bir hidrojen boru hattı kurmayı planladığını açıkladı. Boru hattı için hedef yerler Lingen ve Kuzey Ren Vestfalya'daki Marl ve Gelsenkirchen olacak. British Petroleum, Evonik, Nowega ve RWE Generation'un içinde bulunduğu konsorsiyumun bir parçası olan OGE açıklamasında, boru hattının 2022'den itibaren RWE tarafından Aşağı Saksonya'daki Lingen'de inşa edilecek bir hidrojen tesisinden kimyasal tesisler ve rafineriler için hidrojen tedarik etmeye başlayacağını söyledi. (23 Mart 2020)

- Hazar Denizi'nde yeni petrol yatağı keşfedildi. Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi (SOCAR), Norveç'in Equinor şirketi ile birlikte yürüttükleri çalışmalar kapsamında, Hazar Denizi'nde petrol yatağı keşfettiklerini açıkladı. Petrol yatağının 60 milyon tondan fazla petrol rezervine sahip olduğu belirtildi. (20 Mart 2020)

- Paris Anlaşması'ndan bu yana fosil yakıtlara 2,7 trilyon dolar finansman sağlandı. Rainforest Action Network, BankTrack, Indigenious Environment Network, Oil Change International, Reclaim Finance ve Sierra Club iş birliğinde hazırlanan "Banking on Climate Change 2020: Fossil Fuel Finance Report Card" raporuna göre, Paris Anlaşması'nın Aralık 2015'teki kabulünden bu yana, 35 küresel bankanın fosil yakıtlara her yıl artırmak suretiyle toplam 2,7 trilyon doların üzerinde finansman aktardı. (19 Mart 2020)

- ABD'nin güneş kapasitesi 2019'da %23 arttı. Güneş Enerjisi Sanayii Birliği (SEIA) ve Wood Mackenzie Power & Renewables tarafından yapılan araştırmaya göre, ABD'de yeni güneş enerjisi kurulumları 2019 yılında 2018 yılına göre %23 artışla 13,3 gigavat oldu. Böylece ülkenin toplam güneş kurulu kapasitesi 76 gigavata ulaştı. (19 Mart 2020)

- ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) 2020 yılı için ortalama Brent petrolü fiyatı tahminini varil başına 43,30 dolar olarak aşağı yönlü revize etti. EIA yayınladığı "Kısa Vadeli Enerji Görünümü" aylık raporunda, Covid-19 salgınının yol açtığı talep düşüşü ve OPEC+ iş birliğinin sona ermesi nedeniyle global petrol fiyat tahminlerini aşağı çekti. EIA ayrıca, 2021 yılında Brent petrolünde ortalama fiyatın 55,36 dolar/varil olacağını öngördü. (16 Mart 2020)

- ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA), "Mart 2020 Kısa Dönem Enerji Görünümü Raporu"nu yayımladı. Rapora göre, bu yıl Brent türü ham petrolün ortalama varil fiyatının 43 dolar olacağı öngörülüyor. Şubat 2020 raporunda, bu yıl Brent türü petrolün varil fiyatının 61 dolar olması tahmin edilmişti. Yılın ikinci çeyreğinde ortalama 37 dolar olması beklenen Brent türü ham petrolün varil fiyatının, yılın ikinci yarısında 42 dolara, gelecek yıl ise 55 dolara yükselmesi öngörülüyor. (12 Mart 2020)

- Rusya Enerji Bakanı Aleksandr Novak, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ile diyaloğun devam ettiğini söyledi. Novak, Rusya'nın bir temsilcisini Viyana'da 18 Mart'ta yapılacak Ortak Komite toplantısına göndereceğini açıkladı. (12 Mart 2020)

OPEC Başkanı, üyelerin petrol üretiminin azaltılması konusunda anlaşacağına inanıyor. Cezayir Enerji Bakanı ve OPEC Başkanı Muhammed Arkab, OPEC+ üyelerinin petrol üretiminin azaltılması ve mevcut stokların azaltılması hususunda uyum sağlayacaklarına dair iyimser olduğunu söyledi. (12 Mart 2020)

- Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) 2019 yılı Küresel İklim Durumu raporunu yayınladı. Rapor ile 2019 yılı küresel ortalama sıcaklıkların, sanayi öncesi dönemin 1,1 °C üstünde olduğu ve El Niño etkisi ile 2016'da kırılan rekor seviyenin ardın-

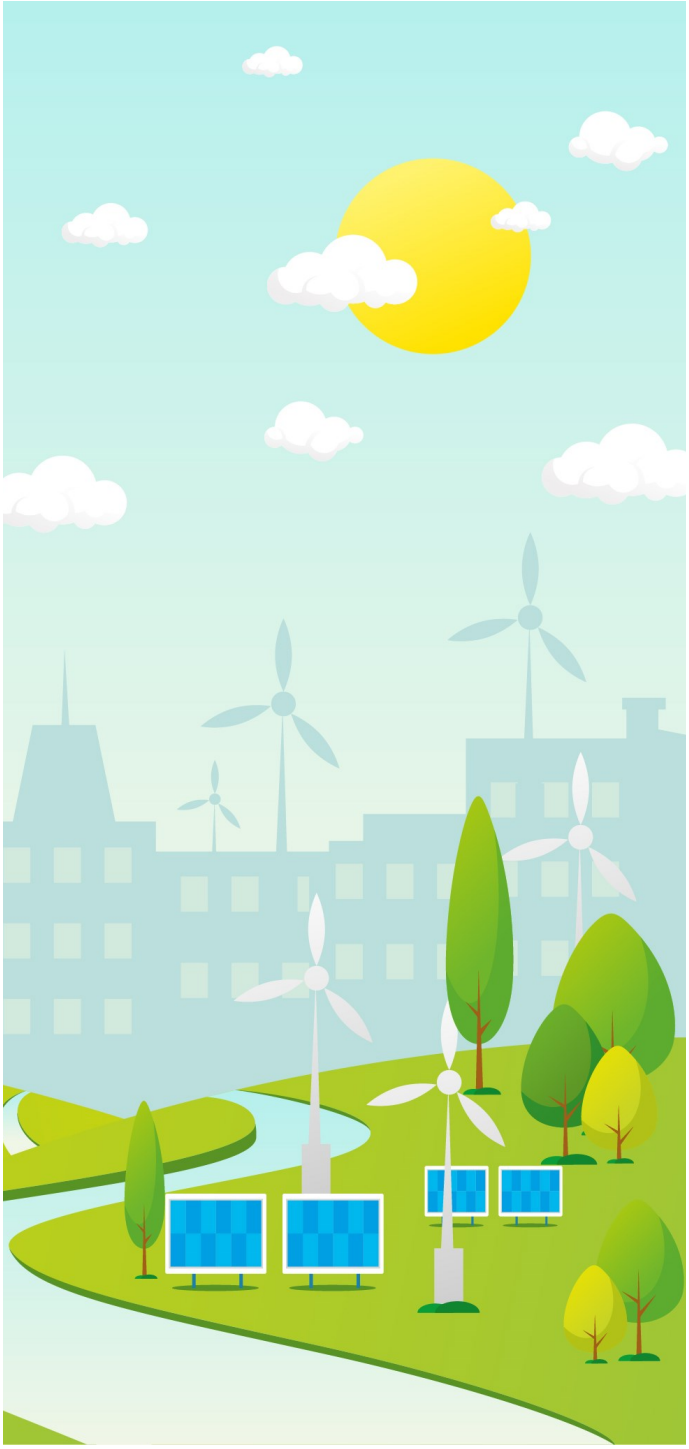

dan kayıtlardaki en sıcak ikinci yıl olduğu teyit edildi. Raporda 2015-2019 yıllarının kayıtlardaki en sıcak beş yıllık dönem, 2010-2019 yılları arasındaki dönemin de en sıcak 10 yıllık dönem olduğuna dikkat çekilirken, 1980'li yıllardan beri her on yıllık dönemin, bir önceki on yıllık döneme göre daha sıcak olduğunun da altı çizildi. WMO Genel Sekreteri Petteri Taalas basın toplantısında yaptığı konuşmada sera gazı seviyelerinin artmaya devam ettiği sürece, küresel ısınmanın da devam edeceğini, yeni yıllık artış rekorunun ise gelecek beş yıl içinde yaşanacağı öngörüsünü paylaştı. Taalas geçen Ocak ayının da kayıtlara şimdiye kadarki en sıcak Ocak ayı olarak geçtiğine de dikkat çekti. (11 Mart 2020)

- Atmosferdeki karbondioksit yoğunluğu geçen ay 414,11 milyonda partikül (ppm) oldu. ABD Ulusal Okyanus ve Atmosfer İdaresi'ne bağlı olarak Havai'de faaliyet gösteren Mauna Loa İstasyonu tarafından açıklanan verilere göre bu değer bir yıl öncenin aynı dönemine göre 2,36 ppm artış göstermiş oldu. Bununla birlikte bu yoğunluk iklim değişikliği ile mücadele için güvenilir sınır olan 350 ppm değerinin de 64,11 ppm üstüne çıktı. (11 Mart 2020)

- Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), 2020 yılında petrol talebinin 99,9 milyon varil/güne ineceğini öngördü. Küresel petrol talebi için daha önce yaptığı 2020 yılı tahminini yaklaşık 1 milyon varil aşağı çeken IEA, 2020 yılında talebin 2019'a göre 90 bin varil/gün ineceğini belirtti. 2020 ilk çeyrekte petrol talebinin geçen yılın aynı dönemine göre 2,49 milyon varil/gün azalacağını tahmin eden IEA, ikinci çeyrekte talebin 40 bin varil/gün daha düşeceğini ve üçüncü ile dördüncü çeyreklerde talebin toparlanmasının beklendiğini ifade etti. (10 Mart 2020)

- OPEC üyesi ülkeler ve Rusya arz kısıntısı konusunda anlaşamadı. Cuma günü OPEC ülkelerinin günlük 1,5 milyon varil kesinti konusunda anlaşmasının ardından Rusya, OPEC'in istediği kesintiyi yapmadı. Suudi Arabistan bunun üzerine petrol ihracatında fiyat indirimine gitti. Bu kararın ardından Brent petrolün varil fiyatı yaklaşık %30 azaldı ve 30 dolar seviyesine kadar geriledi. (9 Mart 2020)

- OPEC toplantılarında ilave kısıntı kararında anlaşılamadı. Reuters'in haberine göre, OPEC üyesi ve üyesi olmayan petrol üreticisi ülkeler ile Rusya'dan bakanların katıldığı ortak Bakanlar İzleme Komitesi toplantısında Rusya'nın Mart sonunda bitecek olan mevcut üretim kısıntısının ikinci çeyrek sonuna kadar uzatılmasını savunduğu belirtildi. Suudi Arabistan'ın olduğu bazı OPEC üyeleri ise üretim kısıntısının 1-1,5 milyon varil/gün derinleştirilmesini savunuyorlar. Rusya Enerji Bakanı Alexander Novak'ın, konu ile ilgili görüşmeler yapmak için Rusya'ya geri döndüğü ve toplantılara Cuma günü tekrar katılacağı ifade edildi. (5 Mart 2020)

- Rus enerji şirketi Gazprom Bulgaristan'a sattığı doğal gazın fiyatında %40 indirime gitti. Yapılan açıklamaya göre, mutabakata bağlanan indirimli fiyatların 5 Ağustos 2019 tarihinden itibaren geçerli olacak. İndirim öncesi ve sonrası doğal gaz fiyatlarına ilişkin ise herhangi bir açıklama yapılmadı. (4 Mart 2020)

DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Ekonomik Araştırmalar
ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.
NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE
T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2020 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişmenin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.